

זרע שמשון

רבי שמשון חיים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמאי ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתם סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשאריות כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הנה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודיגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדכם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איה ממוורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לטוב להם, כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יחיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבשו בי תנומכי.

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסייע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשי הוורמאן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי יזכה ליר"ש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה ומליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

מלליצי יין עשר

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

וידבר אל קרח ואל כל עדתו לאמור בוקר וידוע ה' את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו ואת אשר יבחר בו יקריב אליו. במדרש (תנחומא ה'): אמר לו משה, גבולות
חלק הקב"ה בעולמו שמא יכולים אתם לערב יום ולילה, ע"כ. ויש להבין מה תשובה היא זו לדבריהם וטענתם, ומפני מה נקט משה דוקא זה הענין 'שמא יכולים
אתם לערב יום ולילה', דהיכן מצינו שטענו קרח ועדתו שיכולים הם לערב יום ולילה, שמפני זה היה לו לענות להם בזה הלשון. ויש לפרש על פי מה דאיתא (ב"ר
ו') עה"פ 'ואת הכוכבים', אמר הקב"ה הואיל ולבנה זו מייטע עצמה להיות שולטת בלילה, גזר אני עליה בשעה שהיא יוצאה שיהיו הכוכבים יוצאין עמה, וכשהיא
נכנסת נכנסין עמה, ע"כ. והנה עיקר מחלוקתו של קרח היתה מפני שנתקנא באליצפן בן עוזיאל שהיה קטן ממנו ומינהו משה להיות נשיא, וטענתו היתה שמפני
שהוא הגדול, ראוי לו הגדולה להיות נשיא. וא"כ מתפרש יפה, שאכן זאת היתה תשובת משה רבינו לקורח: 'שמא יכולים אתם לערב יום ולילה' ולעשות שיצאו
הכוכבים ביום עם החמה, אם אתם יכולים לעשות את זה, א"כ זה ראיה שהגדולה צריכה ללכת עם הגדול, אבל כיון שלא תוכלו להוציא הכוכבים ביום עם החמה,
זה הוא סימן שטענת קרח אינה טענה, אלא אדרבה מי שמקטין את עצמו לו ראיה הגדולה, כמו הלבנה שהקטינה עצמה זכתה לגדולה הזאת שיוצאים הכוכבים
עמה, וכמו כן אליצפן שהקטין עצמו זכה לנשיאות, משא"כ קרח שדרש גדולה לעצמו אינו ראוי לנשיאות. (זרע שמשון אות ד').

ויאמר משה אל קרח שמעו נא בני לוי. הקשו בילקוט (קרח רמז תש"ג) עה"פ 'ויאמר משה אל קרח שמעו נא בני לוי', יש לך אדם שמדבר עם יוסף ואומר לשמעון
שמעו, ואף כאן משה מדבר עם קרח, ואומר לבני לוי שישמעו. ויש לתרץ עפ"י מה שאמרו (ילקוט ראובני ד"ה קרח לא היה): ואם תאמר הלא משה למד מפי הקב"ה

שבת פ' קרח ב' תמוז יומא דהילולא של הרה"ק ר' אברהם ב"ר מרדכי זי"ע

בעל מגן אברהם מטריסק

אם לא עכשיו אימתי?

עכשיו הזמן לזכות לברכת הרה"ק מטריסק למי שילמוד בספרו

"מגן יהיה לכן ההוגים בו"

איתא בגמרא (שבת עז:): מאי טעמא העיזים הן אלו ההולכות בראש העדר, ורק אחריהן הולכות הרחלות, אמר רב יהודה: כברייתו של עולם. דברישא הוה חשוכא, והדר נהורא. כן העיזים שהן בדרך כלל שחורות, הרי הן קודמות לרחלות שהן בדרך כלל בהירות. והענין הוא, כי עיזי הוא לשון 'עוז' ותוקף, שראשית והתחלת דרכי עבודת השי"ת שהאדם מתחיל לחנך עצמו צריך להיות בהתחזקות רב, לאמץ ולחזק עצמו בעבודתו ובאמונתו ית"ש, כברייתו של עולם דברישא חשוכא וכו', כי מתחילה היא הלילה שהיא זמן חשכות והתגברות הדינים, כמו שכתוב 'מפחד בלילות', שנופל פחד על האדם בלילה, כי הלילה היא בסוד הגבורות, בסוד הכתוב 'והלילה אמר הורה גבר', כי בריאת העולם היה מוכרח להיות כן בכדי שיהיה יתרון אור מן החשך, שהאדם יתגבר על כל החשכות, ויבוא אור בכל מיני החשך, ומן החשך גופא יזכה ליתרון אור. ולכן כשהאדם מתחיל בדרכי עבודתו יתברך שהוא עדיין אז בחשך, ולא נוגה לו מאור ה', צריך להתחזק את עצמו מאוד באמונתו יתברך, ולהסיר מאתו החשכות שהיה מונח בה עד עתה.

וכמו כן מתחיל הנהגת וסדר היום מתפלת ערבית, 'ערבית' הוא לשון עריבות ומתיקות, שמרמז שיראה האדם להרגיש טעם ערב ומתוק בעבודת השי"ת. וקודם תפלת שמו"ע היא קר"ש של הלילה, שיש בה רמ"ח תיבין שמרמז למה שכתוב 'ויקח רמח בידו', שילבוש עצמו בכלי נצחי קרב, כי מחמת שהלילה היא בחינת גבורה ויש בה שליטת החיצונים והתגברות הדינים, על כן צריך האדם לגבר ולחזק עצמו בק"ש של הלילה לקבל עליו עול מלכות שמים באמת בכדי לבטל כל הדינים, וזה פירוש המשנה 'מאימתי' הוא לשון אימה ופחד, מלשון 'את אימתי אשאל לפניך', שמחמת הפחד והתגברות הדינים שיש בערב, צריכים לקרות קר"ש שיש בה רמ"ח תיבין, בבחינת 'ויקח רמח בידו', שיחזק עצמו בקבלת עול מלכות שמים שמקבל בק"ש לבטל כל החשכות והדינים. (הדרכה ישרה).

שקרח וחבורתו בני שריפה נינהו, שהרי מיד משה נפל על פניו, ותיקף אמר להם 'בקר ויודע ה' , ובודאי שהקב"ה אמר לו זה, ואין אחר כך היה גונב לב הבריות והיה קורא להם לשלום, והוא ידע כי לא ישלימו.

ויש להשיב, אמת שידע משה שקרח לבדו לא יספיק בידו לעשות תשובה, אבל בני חבורתו אם לא היו מתמידים בחטא לחלוק עם משה לאו בני כליה נינהו, והם הוסיפו על חטאם ונעלם זה ממש, ומשום הכי קרא אליהם לשלום ע"כ.

ולפ"ז יש לפרש שלאחר שאמר להם משה 'זאת עשו וכו' קרח וכל עדתו ותנו בהן אש', מיד אמר הכתוב 'ויאמר משה אל קרח', כלומר זה הפסק דין שאני אומר שהראני הקב"ה שדינם בשריפה אינו אלא על קרח שלא יספיקו בידו לעשות תשובה, אבל אתם עדתו 'שמעו נא בני לוי', קרא להם לשלום שיחזרו בהם, והם לא רצו. ועל כן אמר הפסוק 'את מחתות החטאים האלה בנפשותם', שנחשב הדבר שהם פשעו בנפשם, שהיו יכולים לעשות תשובה ולא רצו. (זרע שמשון אות ג').

לע"נ הרה"ק ר' אברהם ב"ר מרדכי טברסקי מטריסק זצ"ל יא"צ ב' תמוז

ויאמר ה' אל אהרן וגו' אני חלקך ונחלתך בתוך בני ישראל. לשון 'בתוך בני ישראל' הוא לכאורה בלתי מובן. ויראה לפי דאיתא שארץ ישראל התחתונה מכוון כנגד ארץ ישראל העליונה, לכן נבחרה לישראל. והנה הגם שאין לאהרן חלק ונחלה בארץ ישראל התחתונה, שאין קדושתה גדולה כל כך, אבל בארץ ישראל העליונה יש לו חלק, וזהו 'אני חלקך ונחלתך בתוך בני ישראל' ממש, היינו בארץ ישראל העליונה, [בשורשם של בני ישראל, וזה 'בתוך בני ישראל'], מה שאני 'חלקך', שאני נותן לך חלק ונחלה מארץ ישראל שלמעלה, 'ונחלתך בתוך בני ישראל' כחלק שמיוחס אל ישראל, בזו נחלתך בקדושה גם כן. [והגם שאין לך חלק ונחלה בארץ ישראל שלמטה, אבל יש

תולדות בעל החזון יחזקאל זי"ע

אחיינית של מרן הגאון רבי ברוך בער זצוק"ל, התדפקה בימי מלחמת העולם על דלת ביתו של מרן הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצוק"ל, וסיפרה לו שהיא עומדת עכשיו לחצות את הגבול שבין פולין לרוסיה ומבקשת ברכה שהכל יעבור בשלום, מרן הגר"י שאל אותה האם היא מוכנה להעביר את הכתב יד של ספרו 'חזון יחזקאל' לוילנא, והיא הסכימה, ולקחה ממרן הגר"י את כתב היד והבטיחה למלא את בקשתו, מרן הגר"י מצידו בירך את האישה ואיחל לה שתגיע בשלום ליעדה.

כדי שלא יגלו את הדפים, עשתה האישה תחבולה מתוחכמת, תפרה אותם דף לדף ועשתה מהם כעין סדין ארוך, וכרכתם סביב לגופה, וכך יצאה לדרך בקבוצה של שלושים איש, בדרך התגלו ע"י חיילים רוסים, והיא נמלטה לגורן של תבואה שעמד בצד כפר אחד, והחיילים הקיפו את הגורן בכלבים שאומנו במיוחד להרכת בני אדם, כיוון שכל גופה היה עטוף בדפי 'חזון יחזקאל', לא עלו הכלבים על עקבותיה, והם המשיכו בדרכם, וכך ניצלו חייה, ושאר חברי הקבוצה מצאו את מותם בהיתקלות זו. כשהגיעה לוילנא מסרה את כתב היד למרן הגאון רבי חיים עוזר גרודזינסקי זצוק"ל, וסיפרה לו על כך, אמר רבי חיים עוזר: 'מה הפלא שהכלבים לא גילו אותך, הרי הפכת להיות חלק מהספר תורה' בהיותך מוקפת בו'.

בכלא במוסקבה היה זמנו פנוי לחפש טעם למאסרו, שהרי אין אדם נוקף אצבע למטה אלא א"כ גזרו עליו מלמעלה, ואז הרהר בכל התשובות שפסק בחייו, גמר בלבו שהעניינים נגזרו עליו בגין שתי תשובות שפסק להלכה, שאלה אחת נגעה לגט, ואילו השניה דנה בעניני מקואות. לאחר שיצא מרוסיה (על תקופה זו היה אומר שלאחר שראה נסים כאלה שוב לא יקבל שכר על האמונה) והגיע לוילנא, נכנס להגר"י חיים עוזר זצ"ל וסיפר לו מפקפקויו מעניני השאלות הנ"ל, סיפר לו הגר"י שבאותו יום עצמו קיבל גט, וענינו היה דומה לזה שבתשובתו של החזון יחזקאל, ומסר את הגט בהסתמכו על פסקו של החזון יחזקאל, אחר עברו על נמוקיו. ובאשר לתשובה השניה, התפלפל הגר"י עם רבנים דוילנא, ולאחר כמה ימי דיונים בענין אמרו להחזון יחזקאל שאין לו מה לחשוש שפסק שם שלא כהלכה. בכך חזרה למקומה השאלה שהטרידה את החזון יחזקאל על מה באו לו תלאותיו, הוא חיפש ואכן מצא סיבה למאסרו אך לא גילה את סודו מעולם, אולם רגיל היה לומר שהרבנים עתידים ליתן את הדין על שלא נלחמו בכל תקפם ברוסים הכופרים.

לך נחלה 'בתוך בני ישראל' ע"י שאני חלקך, כלומר ע"י שאני נותן לך חלק בארץ ישראל העליונה.

לע"נ הגר"י בנימין זאב ב"ר אברהם יעקב צוקר זצ"ל יא"צ כ"ז סיון

אם מילה הוא חלק ממעשה

גירות, ומילה לשמה. תנן

במס' שבת (דף קלה:). אמר

רבי שמעון בן אלעזר, לא

נחלקו בית שמאי ובית הלל

על נולד כשהוא מהול

שצריך להטיף ממנו דם

ברית, מפני שערלה כבושה

היא. על מה נחלקו - על גר

שנתגייר כשהוא מהול,

שבית שמאי אומרים צריך

להטיף ממנו דם ברית, ובית

הלל אומרים אין צריך

להטיף ממנו דם ברית, ע"כ.

וקשה שיטת בית הלל דגר

שנתגייר כשהוא מהול אין

צריך להטיף ממנו דם ברית,

דבמה יכנס תחת כנפי

השכינה, הלא אחד מחלקי

מעשה הגירות הוא מילה.

ותירץ האבנ"ז (יו"ד סימן

שמ"ה אות י') וז"ל: יש לומר

דר' שמעון בן אלעזר סובר

דמהול מאליו חשיב מהול,

לכן נכנס תחת כנפי שכינה

בטבילה לבד כנשים, דכתב

הרמב"ן (יבמות מו. בפי' השני)

דשבת לוי שלא בטלו מילה

מעולם נכנסו לברית בטבילה

לבד כנשים, עכ"ל. וכוונתו,

דאין המילה חלק ממעשה

הגירות, רק דאם נימול כבר

ויש לו שם 'מהול', אז חל

הגירות בטבילה לבד כמו

נשים*.

וכן דייק הגר"י מהא דהביא

הרמב"ם דין מילת גרים

בהלכות מילה (פ"א ה"ז),

[מלבד ממה דהביא זה

בהלכות איסורי ביאה (פ"ג

ה"א) כשכתב דיני גירות],

דמבואר מזה דשיטת הרמב"ם

דאין מילת הגר משום מעשה

גירות, אלא שאם הגר אינו

מקיים מצות מילה אין הגירות

חלי.

דמילה גורם רק שיצא מכלל בן נח ולא להביאו בכלל ישראל, דלהביאו לכלל ישראל בעינן טבילה, לכן לא שייך הטפת דם ברית במי שכבר יצא מכלל בן נח.

ב אבל לא משמע כן מהא דפסק הרמב"ם בהלכות איסורי ביאה (פ"ג ה"ז) דמילת גר צריך ב"ד, ואם אין זה חלק ממעשה הגירות, מדוע צריך ב"ד על זה. [וע' בשו"ת משנת רבי אהרן (סימן ל"ה, אות ו') דהוכיח מכמה מקומות דמילה הוי מעשה גירות].

והנה זה ברור דאם המילה לא הוי חלק ממעשה הגירות, רק דבעינן שיהא עליו שם 'מהול' כדי שיחול הגירות, דהייכא דמל עצמו ועד שנתגייר משך ערלתו, דאין הגירות חל, כיון דאין עליו עוד שם 'מהול'.

א והגר"י (רשימות שיעורים שבועות ונדריים ח"ב עמוד ו') מוכיח כן מעבד כנעני דחייב טבילה שניה לאחר שחרורו כשנשבע ישראל גמור, אבל אין צריך אז הטפת דם ברית. ועל כרחק משום דאין המילה חלק ממעשה הגירות כמו טבילה, רק זה מעבד אם לא נימול, לכן מהני מה שנימול מקודם, עכ"ד.

והנה בצפנת פענח (שו"ת [נ"י] סימן מ"ו, וסימן פ"ו, ובמהדו"ת דף ל"ה עמוד ג') ביאר, דמציאותו של 'בן נח' אינו רק מה שהוא אינו ישראל, דזה אינו רק העדר של שם 'ישראל', רק בן נח יש לו פסול ושם של 'בן נח'. ולהכי שייך מציאות מי שיצא מכלל 'בן נח' ולכלל 'ישראל' עדיין לו בא, וזה עבד, כדאמר דם חסדא (סנהדרין נח): 'יצא מכלל כברי וכלל ישראל לא בא'. 'בן נח' זה רק העדר של שם 'ישראל', א"כ מי שיצא מכלל 'בן נח', מיד 'ישראל' הוא, עכ"ד. ולפ"ז ליכא ראייה כלל מעבד כנעני, ד"ל

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרכת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען דאט חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- מ'ת'ח ירש' וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן. וועט עס טון פאר אירע יענע פרויזאט, בנאמנות, קאנפידענצעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין. באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטון מיט גרויס איבערגעבענקייט. מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- מ'שרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם אויזען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא אויך דעם מקובלי'נע אופן פון מכן דורות ישרים ווערט מען ווי עס ווערט מקוים די ווערטער פון אריה"ק אויפן פאר: יבנה חלב (אנצייגן זיין הארץ צו אריינשרייבן, שיהיה לבו לשמים לטוב) (ס'רעכט צו גאנצע מענטש, וואו מ'לויט (וועט עס וואונדער). מקען עס געבן פון מעש).

פאר פרטים רופט-טקסט מכן דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

צופרידענע עלערערן פון מכן דורות ישרים זאגן:

”מיי קינד איז געווארען א אנדערע מענטש. ער לערנט מוסר. ער וויל ענדיגען א מסכתא

”מיי זון בעהט מיר וועק מיר 5 מינוט פאר שוין זמן קריאת שמע

”מיי יצחק האט אריינגעלייגט א פילטער

”אין האב נישט געהאט קיין מנוחה פארדעם. נישט וויסענדיג וואס מייין בחור טוהט

”כהאב ינגעהויבען זעהן הצלחה מיט מיינע קינדער נאכען מנדב זיין פאר מייין חברים קינד

על העבר, ו'עקתין' הוא הצער ומצוק על הפחד מהעיתיד.

ואיתא על זה בהפירוש מרבי ישראל סריק ז"ל ש'צווחין' מרמז על קליפת עשו, ו'עקתין' על קליפת ישמעאל. ויש לומר בזה לפי דברינו כי ענין הצעקה על העבר מרמז בפסוק 'הקול קול יעקב', שהקול צעקה של יעקב הוא ממה שעשו לו הידים ידי עשו כדאיתא בגמרא. והיינו כי קליפת עשו הוא ענין כעס וקנאה, והוא תכלית הריחוק מהקדושה בנפשות ישראל, כידיע ממצורע שהוא משולח גם ממחנה ישראל, מפני שבא מפגם הכעס והקנאה, וזה אין לו שום מקום בקדושת ישראל, וממילא כאשר מרגיש האדם בנפשו שיש לו איזה נגיעה בזה, גדלה הצעקה בלבו, כענין 'צעקו וה' שמע', וזה 'צווחין'.

ו'עקתין' הוא קליפת ישמעאל, כי 'עקא' הוא לשון מיצר, וכמו דאיתא במדרש (בר"ר טז:ד) שכל האומות נקראים בשם 'מצרים', שהם מצרים לישראל, כי ענין מצרים הוא שורש קליפת התאוה, שלכן נקרא 'ערות הארץ', ואשר בשר חמורים בשרם' השטוף בתאוה, והוא קליפת ישמעאל, והוא המיצר והמיצר לכל נפש ישראל, כאשר ידע בנפשו שאין ביכולתו להיות נשמר בזה בתכלית מהרגשת הנאת עצמו, כי אפילו חסיד שבחסידים וכו' (ויק"ר יד:ה). ובאמת הוא שקליפה זו יש לה מקום בקדושה, לכן אינו משולח ממחנה ישראל, ונקרא 'לבן', שעתידי להתלבן (מדרש הנעלם ח"א קלז). שיהיה מזה חמידו דאורייתא, כמו שאמרו 'אם פגע בך מגולל זה', היינו היצא"ר של תאוה, 'משכחו לבית המדרש' לחשק התורה. ועל שני הענינים הנ"ל בהגיע יום השבת המה 'בטלין' ומבוטלין, ועוד המה 'שביתין' היינו שנוול עוד מסיבתם נייחא להנפש.

'ברם אנפין חדתין' היינו שבא טהרה להגוף ע"י התחדשות מאור פנים של האדם, 'ורוחין עם נפשין' ולא נזכר כאן בחינת הנשמה, מפני שמדבר כאן על תיקון של שני הענינים שהמה נגד רוח ונפש. כי משכן הנפש הוא בכבד, וכבד הוא כעס כמו שאמרו (ברכות סא:): 'כבד כועס', והוא דרגא דעשו כדאיתא בזוה"ק (ח"ג רלד), ומשכן הרוח הוא בלב, והשאר שבעיסה הוא מ'לב כסיל לשמאלו', והוא קליפת התאוה מישמעאל, שעל זה אמרו 'גלוי וידוע לפניך שרצונינו לעשות

והנה אמרו בע"ז (דף כז): 'אמר ר' יוסי וכי היכן מצינו מילה מן התורה לשמה? הרי דר' יוסי סובר דמילה לא בעי לשמה. והקשה בשאלת יעב"ץ (ח"ב סימן קס"ד), דהרי ביבמות (דף מז:) סובר ר' יוסי גבי גר דבעינן מילה לשמה, וכתב דלית בר נגר דיפרקנה. וכתב בשו"ת חת"ס (יו"ד סימן א') וז"ל: היעב"ץ הרעיש העולם בסתירה בדברי ר' יוסי אם בעינן מילה לשמה, וכתב דלית בר נגר דיפרקנה. ובמחכ"ת הרמא אפי' ריח קושיא ליכא, דברשלא בישראל ערל, לא בעינן מילה לשמה כש שתוכרת ערלת, אבל התם ביבמות בגוי שנכנס תחת כנפי שכינה ע"י מילה, אם אינה לשם יהדות במה יכנס תחת כנפי שכינה, והוא פשוט יותר מביעא בכוחא, עכ"ל.

אבל האבני נזר (יו"ד סימן שמ"ה אות י"א) כתב על החת"ס, וז"ל: אחר כל הרוגז הזה איני רואה בזה שום תירוץ, דא"כ לר' שמעון בן אלעזר (שבת קלה). דסובר דגר שנתגייר כשהוא מהול אין צריך להטיף דם ברית, במה יכנס תחת כנפי השכינה, אלא ודאי כיון דס"ל דמהול מאליו חשיב מהול, לכן נכנס תחת כנפי שכינה בטבילה לבד כנשים. וא"כ הדר קושית היעב"ץ לדוכתיה, דכיון דאין צריך מילה לשמה וחשיב מהול, א"כ יכנס לברית בטבילה לבד כנשים.

מכון מליצי יושר

הגדרות אבני נזר - מהדורת לאנדא

על פרשיות התורה ומועדים

עם ביאורים הארות והערות

אפשר להשיג בספרייה הציבורית של מנהל המסחרים
ליח"ר פרטים, וכן לקבלת גיליון "מליצי יושר" בכל שבוע: gilyonmy@gmail.com

הופיע ויצא לאור

לע"נ הג"ר אברהם ב"ר אליהו חיים ארלר זצ"ל יא"צ כ"ז סיון
צווחין אף עקתין בשטין ושביתין. יש לומר בזה על פי דאיתא בזוה"ק (ח"א מח:): עה"פ 'ביום הניח ה' אלהיך לך מעצבך ומרגזך', שהוא מרמז על יום השבת, ו'עצבך' הוא על העבר מה שאירע קלקול במעשים ואין ביכולת לתקן, ו'רגזך' הוא הפחד על העתיד שלא יכשילו עוד היצא"ר מכאן ולהבא, כענין 'לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצא"ר', והיינו שלא יכשילו, וע"י קדושת יום השבת נכנס הנייחא בלבותיהן על העבר, שהכל נתקן בשמירת שבת כראוי, שאפילו עובד עבודה זרה כאנוש מוחלין לו. והן על העתיד, כי נכון לבו בטוח שיהיה נשמר מעתה מכל רע, כמו שנאמר 'ושומר ידו מעשות כל רע'. ועל זה יש לכוון החרוז הזה 'צווחין אף עקתין', כי 'צווחין' הוא הצעקה בלב, והעצב

בעינן מילה לשמה, משא"כ במילת גירות דאמרינן (כריתות ט.) 'מה אבותינו לא נכנסו לברית אלא במילה וטבילה' וכו', ומילת האבות הרי כיוונו בה לשמה, על כן אפשר דבעינן בכל גר מילה לשמה. וגם בסבא לא דמיא מילת ישראליות דהיא רק קיום מצוה לבד, למילת גירות שיש לה פעולה וחלות שנותנת עליו קדושה ישראליות, על כן קשה לומר שהמעשה לבדה גם אם כיוון העושה לחיתוך בעלמא תעשהו גר, עכ"ל.

וכ"כ הג"ר צבי הערש קאלירי (נדפס בשו"ת רבי עזריאל הילדסהיימר יו"ד סימן רכ"ט), ובקובץ הערות ד' והוסף וז"ל: וכ"כ הרמב"ן (יבמות מז.) דשבת לוי שלא בטלו מילה מעולם, נכנסו לברית בטבילה לבד כנשים, עכ"ל. וצ"ע, דמפורש שם ברמב"ן דמשו"ה לא היו חייבין להטיף דם ברית, כיון דמלו עצמם לשם מצות מילה, ולא דמי לערבי מהול וגבעוני מהול, דהיינו כיון דלא מפקדי, כמאן דלא מהילי דמי, אבל בני לוי נדונו כנשים להכנס בטבילה תחת כנפי שכינה עם המילה שלהם, כיון שכלו עצמם לשם מצות מילה.

ה כלאורה אפשר לומר דרך ר' שמעון בן אלעזר סובר כך, דלדעתו - השם ערל מעכב, אבל לא בעינן לגירות גם מעשה מילה. אבל שאר מ"ד סוברים דגם מילה הוא חלק ממעשה גירות, ולכן בעינן הטפת דם ברית כסברת החת"ס.

אבל אם אמרינן דמילה הוי חלק ממעשה הגירות, צ"ע אם בעינן ג"כ שיהא עליו שם 'מהול', או דסגי במה דמל עצמו לשם גירות, ולא איכפת לן אם אח"כ משך ערלתו.

גוי"כ החת"ס בסמ"ן ש', וז"ל: לפע"ד בחמ"כ אפי' ריח קושיא אין כאן, דבדואי גוי שרצה להכנס לדת וברית קודש ע"י מילה כאבותינו שנכנסו לברית ע"י מילה, וזה צריך לשמה לשם הכנסת דת, ואם מל לשם מורגא ואח"כ רצה להתגייר, במה יכנס לברית ע"י מילה גיורת, ומה מיירי ר' יוסי ביבמות. אבל אנוהו עם קודש שכבר נכנסו לברית בימי צאתנו ממצרים אנו ובנינו אחרינו עד עולם, וכל הנולדים המה בברית אפילו ערלים, ואין המילה אלא מצוה אחת מתרי"ג מצוות, ויש מהם שצריכים כוונה כגון מצוה, אפילו אם האוכל מכוון לשם מצות עשה למ"ד מצות צריכות כוונה, מ"מ אם המצה לא נעשית לשמה אינו יוצא ידי חובה, וכן תפילין אפי' שמניחין לשמה מ"מ אם אינם נכתבים לשמה אינו יוצא ידי חובתו, כן ס"ל לר' יהודה (כצ"ל) אפי' מכוון הנימול או האב לשם מילה, מ"מ המל צריך למול לשמה, ואם מל מלוי ערלי, ומל הוא, אך אם הנימול או האב צריכים לכוון לשם מצוה זה תליא במצות למילה להכנס לדת, כי הוא נולד ממעי אב בקדושת ישראל, רק לקיים מ"ע, לכן אפי' אם המל אינו מל לשמה מ"מ אינו ערל, ומל הוא, אך אם הנימול או האב צריכים לכוון לשם מצוה זה תליא במצות צריכות כוונה, ואינו ענין למילה לשמה, ולכן מ"ק קושית יעב"ץ, עכ"ל.

וכ"כ (גליון הש"ס) יבמות מז: וז"ל: אני מספק דאף דס"ל לר' יוסי דלא בעינן מילה לשמה, אולי הוא רק במילה ישראלית דאירי בה התם דביה כתיב 'המול ימול', ומיניה הוא דמפי' ר' יוסי דלא

הגדרות אבני נזר - על ענייני מילה

רצונך אלא שהשאור שבעיסה מעכב, והיינו השאור שמיעוטו יפה לחמידו דאורייתא.

לע"נ הג"ר מיכל יהודה ב"ר משה דוד לפקוביץ זצ"ל יא"צ כ"ו סיון

ויקח קרח. איתא במדרש: לקח טליתו והלך ליטול עצה מאשתו, ע"כ. ויש לומר דלכך הוצרך קרח לשאול בעצת אשתו, דהנה בתורת משה (פרשת אמור) חקר להרמב"ם שמנה מצות 'והוא אשה בבתוליה יקח' למצות עשה, אם לקח הכהן גדול בתולה כשהיה כהן הדיוט ונעשה כהן גדול, אם מחוייב אז ליקח שוב בתולה. ואם נימא כך, א"כ לדעת הרמב"ם שסובר דכלל השנה ג"כ אסור לכהן גדול להיות לו ב' נשים, היה צריך לגרש הראשונה וליקח בתולה מחדש, ע"ש. ולפ"ז קרח שרצה להיות כהן גדול, היה עליו לגרש אשתו וליקח בתולה, לכן נטל עצה מאשתו שתתצא בגירושין, דלא רצה לגרשה בעל כרחך.

כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה'. איתא במדרש פליאה: כיון שראה דוד מה שאמר קרח 'כי כל העדה כולם קדושים', נטל הכנור בידו והתחיל מנגן 'ארומוך ה' כי דליתנו ולא שמחת אויבי ל', ע"כ. וצ"ב. ונראה לפי מה שאמרו (ע"ז ד:): אמר ר' יהושע בן לוי לא עשו ישראל את העגל אלא ליתן פתחון פה לבעלי תשובה וכו', לא היה דוד ראוי לאותו מעשה אלא לומר לך שאם חטא יחיד, אומרים לו כלך אצל יחיד, ואם חטא ציבור אומרים לו כלך אצל ציבור, ע"כ. ויש להתבונן מנא ידע דוד דמותר לחטוא כדי להורות תשובה לרבים, אולי הוא נכלל בכלל 'האומר אחטא ואשוב אין מספיקין בידו לעשות תשובה'. ואם למד זאת מישראל שחטאו ג"כ בעגל כדי להורות תשובה, והיה צריך ללמוד בלימוד מיוחד ליחיד שמועיל תשובה, כיון שציבור נפיש זכותיהו, והיה לו לדוד ראייה על זה כי מותר לחטוא להורות תשובה, כיון שרואים שנמחל להם חטא העגל, הלא אמרו חז"ל (שמו"ר כי משא מ"ג) דמשה רבינו למד סגוריא על חטא העגל, ואמר 'לי צוית ולא להם', כיון שהשית' אמר בלשון יחיד 'אנכי ה' אלהיך', א"כ אפשר שמטעם זה מחל להם הקב"ה, אבל חטא כדי להורות תשובה, לא מועיל התשובה, ועל כן דאג דוד כל ימיו על מעשה דבת שבע, דאף שידע שכוונתו היתה ללמוד לישראל להורות תשובה, אבל אולי אינו רשאי לחטוא על דרך זה. וא"ת שגם חטא העגל היה על דרך זה ונמחל להם החטא, אולי נמחל מחמת מליצת משה 'לי צוית ולא להם'.

אבל כששמע טענת קרח 'כי כל העדה כולם קדושים', וכולם שמעו אנכי מפי הגבורה, א"כ מה שאמר הקב"ה בלשון יחיד הוא רק מחמת שכל ישראל היו באגודה אחת ובלב שלם, ואפשר לומר לאומה גדולה בלשון יחיד, ואעפ"כ נמחל להם חטא העגל, דכוונתם היתה להורות תשובה לרבים, וא"כ היה לדוד ג"כ מותר לחטוא כדי להורות תשובה, ועל כן התחיל לזמר ואמר 'ארומוך ה' כי דליתנו ולא שמחת אויבי ל', שחשדו אותו בחטא של בת שבע, ובאמת לא חטא כי כל כונתו היתה להורות תשובה.

ליכות והצלחה ש.ב.ש.ה.

ויקח קרח. דרשו רז"ל (סנהדרין קט:): 'לקח מקח רע לעצמו'. ונראה, כי הנה חטא העגל שעשו הערב רב, לא היה חטא על בני ישראל כי אם על שלא מחו, ומי שיכול למחות, עליו החטא מונח, והנה כלום מי ידים ראש אחר כי אהרן עמד שם, אמנם ע"י שעתה הרם קרח ראש מעל אהרן, ולא השגיח על כבודו, א"כ הדרי למפרע חטא עגל על ראשו שלא מיחה, דלכבוד בשר ודם מיחה, ולכבוד שמים לא מיחה, על כן בזה רמז שעל ידי כן לקח מקח רע לעצמו, שנתגלגל עון הדור ההוא עליהם.

בוקר וידע ה'. פירש"י: גבולות שם הקב"ה בעולמו וכו'. הענין כתבנו ע"פ משל ששמענו בשם הצדיק הרב מאפטא, כשם שישנו למלך כמה מיני כלי תשמיש, וכל אחד יש לו שימוש ידוע, וכולם צריכין לו, ולא יכול לקנאות אחד בחבירו, ואינו יכול זה לעשות מה שחבירו עושה, כשם שאי אפשר שכלי רחיצה יבקש שיהיה לכוס קידוש, כן אי אפשר שישמש כהן מה שישמש לוי, ולוי מה שישראל משמש, וכן כל פרט מה שחבירו עושה, וכן כל בריות, וכשם שצריכים היום לאורו, כן צריכין הלילה למנוחה, וכן אי אפשר לשמש זה בזה, כן אתה לפי נשמתך אי אפשר לך להיות כהן גדול, דגבולות שם בעולמו.

לע"נ הג"ר שמואל בן ראובן פיבושיץ זצ"ל יא"צ כ"ח סיון

אם שייך שתי כוונות במילה, לשם גירות, ולשם מילה. איתא בכריתות (דף ט:): מה אבותיכם לא נכנסו לברית אלא במילה וטבילה והרצאת דמים, כך הם [היינו הגרים] לא יכנסו לברית אלא במילה וטבילה והרצאת דמים. וכתב הגר"י ענגיל (בית האוצר מערכת א' כלל א' אות ח'), וז"ל: דע דיש להביא ראייה מזה, דישאל יצאו עוד מכלל בני נח גם קודם מתן תורה, מדאמר דהאבות היינו דור יוצאי מצרים נכנסו לברית במילה וטבילה והרצאת דמים, והיינו שזה היה ענין גירות שלהם.

תולדות הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע

החסיד ר' בעריש קאצקער היה חסידו הראשון שהגיש לו את הפיתקא הראשונה, ר' בעריש היה גם רושם את תורתו של רבי צדוק, ואח"כ מראה לו מה שכתב, ורבי צדוק היה מעיר לו את הערותיו. ר' בעריש היה גם מאלה אשר השפיעו על רבי צדוק לבל יסע לארץ ישראל, כאשר נודע לר' בעריש שרבי צדוק החליט לנסוע ומתכוון לדרך, בא אליו ובבכי התחנן לפניו שיחוס על חסידיו כרחם אב על בנים ואל יעזבם כיתומים אין אב, דברים אלה שיצאו מעמק הלב של אחד חסידיו הנאמנים, שברו את לבו, והוא ביטל את רצונו מפני רצונם של חסידיו ונשאר. אף כי נוכח לדעת באחרית ימיו שחסידים כמו שראה בימי איזביצא הולכים ופוחתים, ושרוח הזמן היתה גם בחסידים של דורו, לא התיאש לגמרי, ותלה עוד תקוות בצעירים שמהם תבנה החסידות, הוא היה אוהב לקרב את הנערים הצעירים ולשוחח עמם, ואף אם לפעמים מתוך שובבות ילדותית העזו פנים כנגדו, האמין בתוכם לבו ש'מעז יצא מתוק' במשך הזמן. מסופר: פעם במוצאי שבת קדש בהבדילו על הכוס, הכיר בין חבורת החסידים שעמדו מסביב לו, את בנו של אחד מחסידיו נער כבן עשר, אחר ההבדלה קראו אליו ושאלו 'יודע אתה ללמוד?' הנער השיב מתוך שובבות 'יותר ממך אני יודע'. כל העומדים שם רגזו על חוצפתו של הנער וגערו בו, אולם רבי צדוק לא כעס, ורק אמר: 'הלואי, הלואי'. לא נשא פנים לפרנסי הקהל התקפים, ולא לעשירים שבין חסידיו. פעם באו אליו שנים מעסקני הקהל באיזה ענין צבורי, והאנשים האלה לא ישרו בעיניו, לא הסביר להם פנים, וגם לא הביט בפניהם, התרעמו האנשים ושאלו: רבי, מדוע אינכם מקבלים אותנו בסבר פנים? השיב להם: חז"ל אמרו אסור להביט בפני רשע. קרה פעם כשרבי צדוק היה בשמחת מצוה אצל בעל ה'תורת אמת', כאשר השיא את אחד מבניו, ורקד בתוך חבורות הרוקדים, נכנס אל בין הרוקדים אחד העשירים הנכבדים והניח את ידו על שכמו של רבי צדוק, השמיט רבי צדוק את ידו של האיש מעליו, כי לא רצה שתגע בו, שאלו האיש מדוע עשה לו ככה? השיב לו רבי צדוק: 'יען כי הנך רק חבר למחולות שאינם נוגעים בכיסך, ואל ה'דבר מצוה' בשבוע שעבר לא חפצת להיות חבר'.

הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זי"ע היה אומר: סגולה גדולה לפרנסה ללמוד הספר 'רבינו בחיי'. וסימנך: מאן דהיב חיי', יהיב מזוני.

ויפלו על פניהם. להתפלל, ומכאן לנפילת אפים בתפלה. ודע כי ענין נפילת אפים בתפלה יש בו ג' כוונות: (א) למורא השכינה. (ב) להראות צער והכנעה. (ג) להראות אסירת חושיו ובטול הרגשותיו.

(א) למורא השכינה, כדי שיתלבש בזה בושט וצניעות, כי כסוי הפנים מדרכי הענוה והבושת, ולפי שכוונת המתפלל שהשכינה כנגדו, וכענין שכתוב: 'שוי'ת' ה' לנגדי תמיד', לכך תקנו בטכסיסי התפלה כסוי הפנים, והכל ליראת השי"ת, כענין שכתוב במשה: 'ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלהים'. והלשון הזה של נפילת אפים הזכירוהו רז"ל גם בחיות הקדש, וכך דרשו רז"ל: 'חיות הקדש נופלות על פניהן כדי שלא יציצו בפני השכינה, כענין שכתוב: 'וזהו חיות רצוא ושוב', כלומר שאינן רשאות להתעכב באותה מרוצה ולהציץ למעלה מן הרקיע הנטוי על ראשם מפני אימת השכינה, לכך הזכיר מיד 'ושוב' כלומר שממהרות להשיב ראשיהם מתחת הרקיע וכו'. (ב) להראות צער והכנעה, והוא כי הנופל על פניו מצטער ונכנע, וההכנעה מעקרי התשובה, ואז תפלתו מקובלת והקב"ה חושש על צערו וממלא שאלתו. וכן אמרו רז"ל (תענית כד.) על הצדיק המצטער חלש דעתיה ואתא מטרא, אכסיף ואתא מטרא.

ודומה לזה אמרו בב"מ (נט:): 'דביתיה דר' אליעזר אחתיה דרבן גמליאל הוי וכו', מההוא עובדא ואילך לא הוה שבקא ליה לר' אליעזר למנפל אפיה בתחנונא. והענין כדי שלא יצטער, ומתוך הצער וההכנעה והעלבון יעניש את רבן גמליאל אחיה שהיה ראש ישיבה ושברכוהו בעצתו. והא למדת שלא היתה מתיראת הגברת הזאת שיענישו בתפלתו אלא מתוך נפילת אפים. ושם גומר המעשה שמתוך נפילת אפים הענישו, שהיא לא נזהרה ביום אחד שהיתה סבורה בו שהיה ר"ח ולא חששה לשמרו באותו יום, ואז נפל על פניו, ושמעה קל שפורי בי רבן גמליאל אחיה, ואמרה ליה: קטלתיה לאחי.

(ג) להראות אסירת חושיו ובטול הרגשותיו, והוא כי הנופל על פניו מכסה עיניו וסותם פיו, והוא מסכים במחשבתו שאינו רואה נזקו ותועלתו, ואינו יודע דרכו ועניניו, ואין בידו להפיק רצונו אם אין הקב"ה מסכים על ידו, וכאילו הרגשותיו בטלות ואסורות ממצוא חפצו, ועיניו ושפתיו מסותמות לא יוכל לראות ולדבר כי אם בהפקת רצון השי"ת, וזה דוגמת מה שמשכים עם לבו בכוון רגליו בתפלה כאלו רגליו כבולים, אין חפצו תלוי בעצמו.

והנה האומות מראים הכונה הזאת בכוון הידים בבקשת תחנונים, והן עצמן אינן יודעין למה הורגלו בכך. והטעם בזה הוא להראות בטול כח עצמו כאלו ידיו אסורות והוא מוסר אותו למי שמתחנן אליו. ולפי שתנועות הרגלים גדולה מתנועות הידים לקרב תועלתו ולדחות נזקו, לכך נהגו בכוון הרגלים ולא הידים.

ויש לעיין דאין היה המילה עולה להם לשם גירות, הא בלאו הכי היו צריכין מילה, שהרי מצות מילה נאמר עוד לאברהם, וא"כ לפי מאי דמוכח בכמה דוכתי (פסחים לח. סוכה מד.) דאין מעשה אחת מועלת לשתי כוונות, א"כ למ"ד (ע"ז כז.) דבעינן מילה לשמה, א"כ הא הוי ליה מעשה אחת לשתי כוונות - לשם מילה ולשם גירות. ובשלמא אי נימא דגם קודם מתן תורה כבר יצאו מכלל בני נח, והיה מצות מילה דאברהם גם היא מצוה של תורה הישראלית, דתורה הישראלית כבר התחילה מאברהם, אלא דלא ניתנה כולה אז, א"כ שפיר היה מילת מצרים הכנסה לברית, דלא היה צריך באמת רק הכוונה למצות מילה לבד, ואעפ"כ שפיר היה מועיל גם לענין הכנסה לברית. וכענין הר' דיבמות (דף מה:): 'מי לא טבלה לנדותה', ופירש"י (ד"ה יכילנא), דכיון דהטבילה לנדות הוא מפאת דין הישראלי, על כן נהי דלא נתכוונה בו לשם גירות, עם כל זה עולה שפיר לטבילת גירות, דבעינן רק שתהיה הטבילה הוראה על ענין הישראלי, וא"כ הטבילה לנדות הרי הוא ג"כ הוראה על היותה ישראלי, כיון שמורה בזה היותה מחזקת דיני ישראל, ועל כן שפיר כטבילת

גירות חשיב ואע"פ שלא כיוונה לשם גירות. וא"כ הכא נמי דכוותה, שפיר היה צריך כוונה רק לשם מצות מילה, ואז ממילא היתה המילה עולה גם לענין הכנסה לברית, כיון שהמילה הוראה על היותו מקיים מצות הישראלית.

משא"כ אם נאמר דלא יצאו מכלל בני נח קודם מתן תורה, וא"כ מצות מילה שנאמר לאברהם, הרי לא היתה מצוה ישראלית כלל רק מצוה של בני נח, ובתורת בני נח, אלא דלא נאמרה מצוה זאת לכלל הבני נח רק לקצתם היינו לאברהם וזרעו, ועל כל פנים כיון שהיתה רק מצות בני נח, א"כ הרי אין המילה בפני עצמה הוראה על ענין הישראלית, וא"כ שוב הרי היה צריך כוונה בפני עצמה להכנסה לברית במילה זאת, וא"כ שוב הא הוי ליה שתי כוונות במעשה אחת, כיון דגם מצות מילה עצמה צריכה כוונה.

ודע דגוף הר' מימרא דכריתות 'מה אבותיכם לא נכנסו לברית אלא במילה וטבילה', מוכח איפכא, דמקודם לכן היה להם דין בני נח, דאם לא כן מה זה ענין הכנסה לברית, הלא כבר מאברהם ואילך היו ישראלים עכ"ל.

ויש לומר דלא סגי במה שיצאו מכלל בני נח, אלא צריך גם להכנס לכלל ישראל, וא"כ אפשר לומר דכבר יצאו מכלל בני נח מאברהם ואילך, אבל עדיין הוצרכו להכנס לכלל ישראל.

'במשיח' במה שהוא כולו שמן, ולא רק נמשח, וליכא מידי דלא רמיזא באורייתא.

ויקח קרח. ברש"י: מה ראה קרח לחלוק עם משה, נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדיבור. יש לפרש על פי מה שכתב בכתבי האר"י (לקוטי תורה נשא שער הפסוקים), דהלויים הם מצד הגבורה והדין, ועל כן נצטוו לגלח כל שערם שלא להגביר הדינים, ולעתיד לבוא יתעלה עליהם. ועל כן לא חלק קרח מקורם על משה שנעשה מלך, ולא על כהונה גדולה של אהרן, שכל זה מצד החסד, והוא שבא משבט לוי הוא מצד הגבורה והדין, ולא שייך אצלו מלכות וכהונה. משא"כ עתה שעשה את אליצפן נשיא 'על פי הדיבור', וידוע ד'דיבור' רומז למידת הדין, וכמו שפירש"י עה"פ (שמות וב:) 'ידבר אלקים אל משה', ולכן חשב קרח שכבר בא זמן התעלות הדינים, ואם כן מגיע הנשיאות לו.

לכות ולפירוש י"ע.ב.י.

מתן בהונות אי הוי עבודה. כתב החזון יחזקאל (מנחות ה.) וז"ל: אמרו במנחות (שם), דכיון דשחיטה לאו עבודה היא, לכן הדין 'זאת תהיה תורת המצורע - בהוייתה תהא', שסדר טהרת המצורע מעכב, לאו עלה קאי.

ומשמע שמתן שמן על הבהונות הוה עבודה, מדתני שם 'הקדים מתן בהונות למתן שבע, ימלאנו שמן ויחזור ויתן מתן בהונות לאחר מתן שבע'. ואמר רב פפא שם דזה משום 'שאני הלכות מצורע דכתיבא בהו הוייה', דאמר קרא זאת תהיה תורת המצורע בהוייתה תהא'. הרי דמדין סדר מעכב נגעו בה, ואי מתן בהונות לאו עבודה, לא יהא קאי עליה הדין של 'בהוייתה תהא', והדין סדר מעכב לא יהיה נוהג בו כמו שאינו נוהג בשחיטה, עכ"ל.

והנה אמרו ביומא (דף כד.): ועבדתם, עבודה תמה ולא עבודה שיש אחריה עבודה. ופירש"י וז"ל: עבודה שהיא גומרת ומתממת את הדבר, ולא שיש אחריה עבודה כגון שחיטה וקבלה והולכה שיש אחריה זריקה, אבל זריקה עבודה אחרונה שבדם, וכן הקטרה בקומץ מנחה ובאברים ופדרים, וכן ניסוך היין בכל השנה וכן המים בחג, עכ"ל. וכתבו שם התוס' ישנים (בד"ה לאתווי), דשבע הזיות שבמצורע הוי 'עבודה תמה', אע"פ שההזיות של מצורע מן השמן באצבעו שבע פעמים לפני ה', יש אחריהן עבודה של מתן בהונות, מ"מ הן 'עבודה תמה', משום שנאמרות הזאה אין אחריה עבודה.

וכתב החזון יחזקאל, וז"ל: הרי משמע מדברי התוס' ישנים, שההזאה על הבהונות הוה עבודה, דאי לאו עבודה היא, הלא בלאו האי טעמא האמור בתוס' ישנים, שבע ההזיות שבמצורע עבודה תמה הן, משום שאין אחריהן עבודה אחרת, עכ"ל.

אבל א"כ שהזאה על הבהונות הוי עבודה, קשה דמדוע אין זר חייב מיתה עליה. ותירץ החזון יחזקאל וז"ל: הא דמשמע שם ביומא שאין זר חייב מיתה על מתן בהונות, היינו משום שאין זר חייב מיתה אלא בעבודת המזבח, ועל העבודות אשר מבית לפרכת, כמשמעות לשון הכתוב (במדבר י"ח) 'וזאתה ובניך אתך תשמרו את כהונתכם לכל דבר המזבח ולמבית לפרכת והזר הקרב יומת', ועבודות שבהיכל איתרבו מקרא 'ולמבית',

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות

אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט

פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

לכות אלעזר חיים בן הינדא להצלחה בכ"ע

ויקח קרח בן יצהר. עם האותיות גימטריה 'תובל במשיח'. ונראה על פי אומרים (במד"ר יח:טז) שטען קרח: ומה כהן גדול ומלך שנמשחים במעט שמן עולים לגדולה, אני בן יצהר שכולו שמן לא כל שכן. והיינו שהטעים בתבלין טענתו, והטעים זאת בפעולת משיחת השמן, וזה 'תובל' שהטעים טענתו

הגדרות חזון יחזקאל

על התורה ומועדים עם ביאורים הארות והערות

מלוטט מתוך גליונות
”מליצי יושר”
שיוצא לאור עולם מדי שבוע
בשבוע

הג”ר שלום איזון זצ”ל
בעת הספדו בשעת הלוייה
של מרן בעל החזון
יחזקאל, הכריז:
”נצטוונו מאת רבינו
לפרסם שהבטחה שימליץ
טוב למי שילמוד בספריו,
וכן למי שיפיק את חידושי
תורתו”

(רבותא אמריס אורח ח”כ עמ’
רמ”ח)

אפשר להשיג הספר בחנויות
הספרים המובחרות
הפצה ראשית: גרינפעלד
718.633.5103

ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון ”מליצי יושר” בכל שבוע:
gilyonny@gmail.com 732.510.0560

ומתן שבע מן הלוג כנגד בית קדש
הקדשים הוי בכלל ’ולמבית לפרכת’.
אבל מתן בהונות, אינו מעבודת המזבח,
ולא בהיכל, ולא מבית לפרכת, עכ”ל.

והנה ברש”י (זבחים מד.) כתב: מתן שבע
של גבוה, אבל מתן בהונות לאו צורך
גבוה הוא, עכ”ל.

וכתב החזון יחזקאל וז”ל: לכאורה
משמע מרש”י שסובר שמתן בהונות
שלאו צורך גבוה הוא, לא הוה עבודה,
ואינו אלא ענין של טהרת מצורע. והא
דבעי כהונה, הוא מידי דהוה אמראות
נגעים לטמא המצורע דלאו עבודה היא
ובעיא כהונה. או כמו הצפור השחוטה
הנוהגת בטהרת מצורע בכל מקום בין
בארץ ובין בחו”ל, ושחיטתה טעונה כהן
(עי’ רמב”ם ה’ טמאת צרעת פ”א ה”ה),
דזה לאו מדין עבודה, אך מדין טהרת
מצורע, וא”כ טעמא בעי מאי שני
שחיטה כיון שלאו עבודה היא, דין
’בהוייתה תהא’, לאו עלה קאי. ואילו
מתן בהונות אע”פ שאינו עבודה, ישנו
בדין ’בהוייתה תהא’ והסדר מעכב בו.

ויש לומר נהי שמתן בהונות לאו צורך
גבוה הוא ולא עבודת הקרבן הוא, אבל
עבודה של הכשרת המצורע היא,
ממילא הדין של ’זאת תהיה תורת
המצורע בהוייתה תהא’, עלה
קאי.

אבל שחיטה, כיון שלאו עבודה
היא מעבודות ההקרבה של
הקרבן, ואינה אלא מעשה
הכשר בעצם הקרבן, ואינה
עבודה של הקרבה המכשרת
את המצורע, לכן הכתוב ’זאת
תהיה תורת המצורע ביום
טהרתו’ דמיירי במעשי טהרתו
והכשרתו, לאו עלה קאי.

לזכות מ.ב.ה. להצלחה בכל
מעשי ידיו, ושמידה עלינה

מחלוקת לשם שמים.
תנן בפרקי אבות ’כל
מחלוקת שהיא לשם
שמים סופה
להתקיים, ושאינה
לשם שמים אין סופה
להתקיים, איזה
מחלוקת לשם שמים
זו מחלוקת שמאי
והלל, ושאינה לשם

שמים זו מחלוקת קרח וכל עדתו.
ומקשים דהלל גם המחלוקת של שמאי
והלל לא התקיימה, דהא פוסקים הלכה
כמו ב”ה, וא”כ גם בקרח הלכה כמו משה
רבינו, וא”כ בשני המחלוקות רק הלכה
כמו השני, וא”כ שניהם לא התקיימו.

ואמרת לענ”ד כך, דהנה בפירוש הרע”ב
על פרקי אבות מפרש דמה שאמרו כל
מחלוקת לשם שמים סופה להתקיים,
היינו שאנשי המחלוקת ההוא
מתקיימים, ואינם אובדים, כמחלוקת
הלל ושמאי שלא אבדו לא תלמידי ב”ש
ולא תלמידי ב”ה, אבל קרח ועדתו אבדו,
ע”ש. ומשיגים ומקשים על פירושו, דהא
לכאורה לא מבואר כך בפשטות לשון
התנא.

אבל לענ”ד אמרתי בזה שהרע”ב רצה
ליישב בזה הקושיא הנ”ל, דהא גם
במחלוקת של הלל ושמאי לא נתקיימו,
דהא הלכה כב”ה, ולכך מפרש הרע”ב
שכוונת המשנה הוא שאנשי המחלוקת
ההוא מתקיימים.

ויש לזה ראייה מן התורה, שמבואר
בפסוק שדתו ואבירם יצאו נצבים פתח
אהליהם ונשיהם ובניהם וטפם, ופירש”י:
בא וראה כמה קשה מחלוקת, שהרי ב”ד
של מטה אין עונשין עד שיביאו ב’
שערות, וב”ד של מעלה עד
עשרים, וכאן אבדו אף יונקי
שדים.

ואומרים המפרשים דזה
מפני שמחלוקת נמשכים
מאבות לבניהם אחריהם,
ולפיכך נגזר על יונקי שדים
שלא תתקיים המחלוקת
אח”כ.

וא”כ נראה לי שזהו כמו
שפירש הרע”ב שמדובר על
האנשים הנאבדים
במחלוקת, חוץ משמאי
והלל שנסארו.

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו”ע הרב (ת”ת פ”ב ס”א): ’מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד
כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה.’ וכ”כ בסעיף י’ וז”ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ”ך]
וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספות וכל המדרשים מתנאים
ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב”י (זוהר) כדי
שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ”ל.

**זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאוד לקיימה אם מקציבים לזה זמן
מועט בכל יום, ובוה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת”ת ששקול כנגד כל המצוות,
ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה”ז והקפן לעוה”ב**

נתפרסם לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל י”ח

מוסרי הג”ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ”ל

**’מבטיח אני להעושים לטובת נשמת’ אלחנן יוסף בן שמואל וצפורה, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך
במהרה ידון’**

נבואה חשבון ונתבונן היטב בדבר, עוד לא היה דור כדורנו שסדורי החיים שלו היו כל כך יפים ונוחים, לחיצה קלה בכפתור ואור
החשמל מאיר בכל פנה, תנועת אצבע במכשיר הגז והאש מוכנה לבישול, הפעלה ללא כל התאמצות יתר של מכוונת הכביסה,
והכביסה מוכנה נקיה ויבשה. ובנוסף לכך יש לו לדורנו מן המוכן כל מיני קופסאות מאכל המוכן ומזומן מיד לאכילה. כמה היה
צורך להתאמץ בדורות הקודמים בהכנת כל מיני חמרים והפעלתם עד שהצליחו להאיר את החשיכה, כמה היו צריכים לנפח
את האש בעצים הרטובים עד שהאש היתה ללהבה, ולבסוף ריקה היתה הקדירה. למרחק רב עד הנגר היה צורך להיטלטל עם
הכביסה ביום של קור, ולא במהרה ולא בנוח היו מיבשים את הבגדים המכובסים על חבלים מתוחים. א”כ איפוא, הכל שפיר
ויפה היום, אבל לצערנו עוד לא היה דור שיהיה עצבני כל כך מרוגז חסר סיפוק ומופרע במדותיו כדורינו אנו, מעולם עוד לא
היו כל כך הרבה טרגדיות משפחתיות כמו היום.

’פנים יפות’ לבעל הפלא”ה

בעל הפלא”ה בהקדמה לספרו כתב, וז”ל: ’כל המעיין ועוסק בספרי, יתברך מקל עילאה, בברכת ה’ הרחבה והמלאה, וינצל מכל עמל ותלאה’

ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומתי. בילקוט (שלח תשנ”ה): ’ואני’ ברצון, ’הנה’ בשמחה וכו’. לפי פשוטו הוא ע”י שנותנים לו בעין טובה ובשמחה, נשתלחה ברכה במתנות,
כדאיתא בפירש”י (קדושין ג. ד”ה הצנועין) שנשתלחה ברכה בלחם הפנים, דכל כהן שהגיע לו כזית היה שבע כתיב גבי נותני צדקה (דברים טו:) ’נתנו תתן ולא ירע
לבבך וגו’ כי בגלל הדבר הזה יברכך ה’ אלהיך בכל מעשיך ובכל משלח ידך, ואחז”ל (ספרי) ’נתן תתן’ אפילו מאה פעמים, פירוש עד שיהיה לעניים כדי שביעה. אבל המובחר הוא
שיתן בעין טובה ובשמחה, שאז נשלח ברכה להשביע את העני במעט אשר נתן לו, ולא יצטרך ליתן לו מאה פעמים, ואמר בשכרו ’כי בגלל הדבר הזה יברכך ה’ בכל מעשיך’, היינו
בנתינת כמה פעמים כן יהיה ברכת ה’ על פי כל מעשיו שירבה בעשייתו, אבל אם יעשה המובחר שיתן בלב טוב כדי שיהיה ברכה אצל העני, כן יהיה ברכת ה’ בכל משלח ידו דהיינו,
בלא טורח ועשיית מרובה אלא בשלוח ידו במעשה מעט ויהא ברכת ה’ בכל אשר לו.

וכבר פירשנו בזה מה שאמרו (ברכות ג.): שאמרו ישראל לדוד המלך ’עמך ישראל צריכין פרנסה’, אמרו ’אין הקומץ משביע את הארי, ואין הבור מתמלא מחוליתו’, והוא ענין הקומץ
שהקריבו על המזבח שנקרא ’ארי’, אם לא הקריבו ברצון טוב מן המובחר, לא ישלח ברכה במעשה ידיהם, כמפורש במלאכי (א:יד), וכן הוא כשנותן בקומץ ובעין רע, אין ברכה לעני
במעשה ידיו. וזה שאמר ’ואני הנה נתתי לך’, ’ואני’ ברצון, ’הנה’ בשמחה, כדי שיהיה ברכה ושביעה במתנותיהם.